

III. 4251. a1

AZ

ALSÓZEMPLÉNI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1883. évi március hó 28—29. napjain

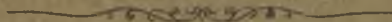
SÁROSPATAKON TARTOTT KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

TÓTH LAJOS,

egyházmegyei főjegyző.

SÁROSPATAK.

Nyomtatta Steinfeld Béla, a ref. főiskola betűivel.

1883.

10-1-11

III 4251. n,

AZ

ALSÓZEMPLÉNI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1883. évi március hó 28—29. napjain

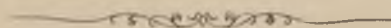
SÁROSPATAKON TARTOTT KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

TÓTH LAJOS,

egyházmegyei főjegyző.

SÁROSPATAK.

Nyomtatta Steinfeld Béla, a ref. főiskola betűlivel.

1883.

*Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye 1883. évi március hó 28., 29. napjain
Sárospatakon tartott közgyűlésének*

JEGYZŐKÖNYVE.

Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye 1883. évi március hó 28., 29-ik napjain Sárospatakon tartotta meg — **Kopré Ferenc**, esperes és **Bódogh Károly**, hivatalkorra legidősebb tanácsbíró elnöklete alatt — tavaszi közgyűlését, több egyházi és világi férfiak közreműködésével.

Jelen voltak:

Zitás István, Bodolai Főzsef, Ölbei Fános, Terhes Barna, Keresztúri Főzsef, egyházi; Dr. Lengyel Endre, Pilissy Ferdinánd, világi tanácsbírák; Végh Bertalan, egyházmegyei ügyvéd s világi jegyző; Kovács Fános vámos-ujfalusi, id. Bagdi István vísi, Zombori Gedő megyaszói, Abaházi Főzsef liszkai, Páricsi Főzsef karesai, Czinke István erdőbényei, Órás Kálmán ondi, Végh Fános kövesdi, Abrahámi Gyula harkányi lelkészek; Kádár Fános szentesi, Csontos Gábor mádi, Beszterczei Béla örösi, Pál Bertalan rozvágyi segédlelkészek; Kérészi István, főiskolai tanár és tanítótületeli elnök; Tóth Lajos fő-, Buda Fános al- és Vitányi Miklós, ez alkalomra helyettesített jegyzők.

1. Elnök esperes úr, istenhez emelt buzgó imája után, szívből üdvözlővén az egyházmegye egybegyűlt közönségét: mielőtt kezdetét vette volna a gyűlés elé terjesztett ügyek feletti tanácskozás, előterjeszté azon nevezetesebb mozzanatokat, melyek egyházunk életfolyamában mult évi őszi közgyűlésünk óta felmerültek, nemkülönbén egyházmegyénk gyülekezeteinek valláserkölcsi életét, ennek áldozatkészségben s kegyadományokban való nyilatkozatát.

Főlemlité az országos zsinat alkotta egyházi törvényeinknek királyi megerősítését, s azoknak mult év november 28-án Sárospatakon tartott rendkívüli egyházkerületi gyűlésben lett kihirdetését. Felsorolja ezen rendkívüli gyűlésnek a törvények életbeléptetésére vonatkozó határozatait, nevezetesen: hogy amennyiben presbyteri rendszeren nyugvó egyházi szervezetünk alapját az egyházközségek s azoknak presbyteriumai képezik, ezen közgyűlés az egyházköz-

ségek presbyteriumainak, a törvénynek megfelelő újraszervezését elrendelte. Miként lett ez végrehajtva, az egyházlátogatási jegyzőkönyvek nyomán, bár nem minden járásból méltán megkívánt hű bejegyzés után alkalma lesz részletenkint tudomást venni a közgyűlésnek.

Tudatja, hogy ugyanezen egyházkerületi gyűlés a törvényben az egyházkerületek hatásköréhez utalt s az életbeléptetéssel szoros kapcsolatban álló szabályrendeletek módozatainak megállapításával egy küldöttséget bizott meg. Ezen küldöttség megbízatása szerint a lelkészválasztási törvény, a segéd- és időközi lelkészek ügyének rendezése, lelkészek felavatása, az előkönyörgők katedrai szolgálata, s a temetési szertartások egyöntetősége érdekében alkotott szabályrendeleteket tárgyzó munkálatának egy példányát a püspöki hivatal azon felhívással tette által hozzá, hogy azt jelen egyházmegyei közgyűlésünk elé terjesztve, a netalán szükségesnek vélt módosítási észrevételeit közölje az április 24-én tartandó egyházkerületi gyűléssel. Ugyancsak ily átnézésre s netaláni észrevételek megtételére vár a főiskolai kormányzati rendszabály is.

Megemlékezik a zsinat által megalkotott egyetemes konventről — mely ezentúl, mint az egységes magyar reformált egyháznak — szemben az államhatalommal is — törvényes képviselője, jogainak védelmezője, az egyházkerületeket közösen érdeklő ügyeknek vezetője s intézője — s annak Budapesten január hó 23—31. napjain tartott első üléséről.

Majd áttérve egyházmegyénk saját ügyeire: felemlíti hogy a legközelebbi félévben a közgyűlés tárgyalásainak keretén kívül eső s általa elintézett ügyek száma mintegy 150. Közérdekeltségüknel fogva, mint megfigyelésre méltó mozzanatokat, a következőket sorolja elő a közgyűlésnek.

Elsőben is egyházmegyénk hitközségeinek beléletét tekintve, általában kevés kivétellel rend s béke tapasztalható. Hanyatlás s tespedés csak ott észlelhető, hol hiányzik az alkotó és rendező vezérszellem.

Egyházaink anyagi ügyeire vonatkozólag újabb építkezések, az egyházas élet oltárán meghozott áldozatok, egyes adományozások, itt-ott jövedelmező közmunka-vállalatok: az egyházas érzület, hitbuzgóság visszatükröző bizonyítékául tűnnek fel. Az egyházlátogatás útján bejelentett adományozások s építkezések következők:

I. Adakozások: Tolcsván özvegy Csöke Lászlóné, született Szemere Amália úrhölgy, önköltségén a templomba 870 forint értékű orgonát állíttatott. Erdőbénye, templomtetőzete újításá-

hoz 278 frttal járult. Sárospatakon, a templom százados évfordulója ünnepélye alkalmával, közadakozás perselypénzből befolyt 140 forint, a leányiskola alaptőkéjéhez csatoltatva; ugyancsak e célra folyó év január 27-én közvacsorával összekötött bál rendeztetvén, több lelkes úrhölgyek áldozatkészsége folytán 526 frt. 40 kr. tiszta jövedelem gyűjtetett. A toronyórára a vadász-egylet 403 frt. 33 krt, s a város több polgárai 103 frt. 35 krt adományoztak. Petrahón Horkai Sándor özvegye, Kállai Eszter, az úrasztalára szép terítő-kendőt ajándékozott. B.-Olasziban a lelkész földjei után eső adót Lónyay Ödön ő nagysága fizette ki. Erdőhorvátiban a lelkész-tanítói javadalom 10 holdnyi területtel szaporodott. Csobajon Rácz Berta, a lelkész leánya, egy általa készített úrasztali terítőt adományozott; közmunkára kerestek többen az egyház javára 59 frtot. Tarcalon az éneklő-kar az iskola javára 18 frt. 10 krt; néhai Horváth György tőkepénzül végrendeletileg 100 frtot adományozott; az egyház szőlője javítására egyesek 34 frtnyi munkát teljesítettek. Golpon az egyház részére báró Vay Sándor főgondnok 3000 zszindelyt, az iskola javára pedig taneszközöket ajándékozott. Harkányon a templom tornyára tett kivetésből begyűlt 1034 frt. 77 kr.; Csajághi János 10, Fekete András 3 frtot adott. Tisza-Lúcon a confirmált gyermekek 8 frt. 85 kr. értékű úrvacsorai kenyértartó alpacca-tányért ajándékoztak. Kesznyétenben Nagy András egy 17 frt. értékű zöld selyem úrasztali kendőt; özvegy Túróczi Mihályné, Boncsér Juliánna orgona- s óralapú 100 frtot; Gyarmati Istvánné, Szabó Sára egyházi szükségletre 10 frtot adtak. Sajó-Hídvégen az iskolaterem kipadlózására főtitisztelendő püspök úr házassági felmentvényi díjból 20 forintot; községi előjáróság 10 frtot, Lánczi Károly 10 frtot, Kiss András, Botka János 1—1 frtot, Gyüker András 2 frtot; az egyház szükségéi fedezésére özvegy Csecskedi Istvánné 50 frtot adományoztak; az iskola építésekor adóssági teherül maradt 400 frtnak egészbeni törlesztésére a községi magtár jövedelméből adományoztatott 400 frt. Berzéken Molnár Ida kisasszony díszes himzésű úrasztali terítőt ajándékozott 30 frt. értékben. Hernádnémetiben iskolai felszerelésre egyesek által 11 frt. 75 kr. adományoztatott. Kakban az egyház részére Szűcs Gyula úr 4 frt. 50 krt, Sághy Kálmán úr iskolai könyvtár alapra 10 frtot adtak. Csánáloson az építendő új templomra tett kivetésből begyűlt 215 frt. Kis-Dobszán a templom újból zszindelyeztetéséhez Simon János gondnok 10 s egy más egyháztág szinte 10 frttal járult; Mieskei Ferenc körjegyző az iskola részére Magyarország új beosztású térképét ajándékozta 6 frt. 85 kr. értékben. Megyaszáon Gräfl József ő nagysága 20

forintot adott iskolai taneszközökre. Legyesbényén Zsenyhei Zsuzsánna úrasztali terítékre 12 forint 50 krt hagyományozott. Bodrog-Keresztúr a főt. egyházkerületből 140 forintot, a vértessaljai egyházmegyéből 7 frt. 14 krt., a lácai egyháztól 1 frt. segélyt vett be. Lukán a paplak padlózatához Szinyei Gerzson főiskolai tanár kemény tölgyfa-gerendákat ajándékozott. Vajdácskán Kiss Jánosné és Ondi Jánosné özvegy nők 10 frt. értékű díszes szószék-terítőt; Géresi András gondnok 25 frt. értékű chinai ezüst-kelyhet adományoztak; perselypénze volt 6 frt. 10 kr. Bereckiben egy díszes szószék-terítő megszerzéséhez kegyes adományaikkal több urhölgyek járultak; névszerint: Meczner Andrásné 5 frt., Meczner Ilona 2 frt., Olesvári Györgyné 5 frt. Olesvári Erzsébet 2 frt. Olesvári Miklósné 7 frt., Sziráki Gyuláné 5 frt., Sziráki Árpádné 5 frt.; összesen 31 frt.; a lelkész marhái részére legelőül 4½ holdnyi terület vétetett 120 frtért. Nagy-Kövesszőlő-szakmáymunkával keresett az egyház javára 180 frtot. Szomotoron, a királyi tanfelügyelő, Nemes Lajos úr befolyásával, a közoktatási minisztérium kegyes adományozásából, iskolája, földgömb, számológép, Magyarország, Európa, a föld öt része fali térképe, természetrajzi s természettani ábrákkal szereltetett fel. Királyunk ő felsége legkegyelmesebb adományául 200 forintot, egyházkerületünktől államszegélyből építkezései kijavítására 100 frtot nyert. Bacska perselypénze volt 9 frt. 80 kr.; isten dicsősége címén begyűlt 44 frt. 2 kr.; Czombos János és András villám által elhasított harangjuk újra öntetéséhez 36, s a többi egyháztagek ugyanahoz 58 frttal járultak. Isten dicsősége címén Ágcsernő 7 frt. 40 krt; Perbenyik 26 frt. 64 krt; Kis-Géres 41 frtot; Nagy-Rozvagy 5 forintot; Pácin 9 forint 50 krt; Leányvár 27 frt. 14 krt, Karcsa 12 frtot; Lácán Téglás János, 5 frt. adományával szinte 12 forintot gyűjtött. Ezenkívül perselypénzzel Leányvár 3 frt. 52 krral, Karcsa 10 frt. 29 krral s az egyház javára tett közmunkakeresettel 50 frttal számolt be. Tárkányon Balázs Zsigmond 10 frt., Balázs József 5 frt., Tárcezi István 1 frt. 40 krt adott. Agárdon Barati Sámuel 5 frt., Tóth Ferenc 3 frtot adományozott. Semlyén temploma tornyának díszkarba hozásához 204 frttal járult. Nagy-Géres az egyháztageoktól befolyt kivetésből 1000 frttal egyházkerületi kölcsön-adósságát törlesztette. Összesítve az adakozási kimutatás, 5173 frt. 35 kr.

II. Építkezések. Sárospatak épületei javítására 350 frtot költött, toronyórát állíttatott be 905 frt. 25 kr. értékig. Hotyka templomát 250 frt. erejéig javíttatta. Liszka mult évi október 10-én leégett iskolája tetőzetét 475 frtig újból építtette. Erdő-

b é n y e temploma tetőzetét 283 forint értékig ujította. M á d o n a templomfedézet hátulsó része cserép helyett vas-pléhél láttatott el 224 frtért; egyebütt is a cserép átrakatott 35 frtért. Z o m b o r o n Semsei Jozsef helyettes lelkész 18 frtos istállót építtetett viszkereset nélkül. M e g y a s z ó n a paplakon s leányiskolánál 40 ölnyi kőfalkerítés vonatott s a paplakon a szekerszin fedézete megújítatott 71 frt. 28 kr. értékig. K i s - D o b s z a templom tetőzete újból zszindelyeztetett 172 frt. 28 kr. erejéig. K a k b a n a lelkészlakon egy kőpince, s a lelkész és egyház használatára egy zszindely-fedézetű kő- és vályog alépitményű kettős bejáratu magtár építtetett 175 frt. költséggel. B e r z é k a templom zszindelyeztetésére 129 frt. 34 krt fordított. S a j ó - H í d v é g e n a lelkészlak északi oldala újból zszindelyeztetett, keleti vége pedig átalakíttatott 215 frt. 46 kr. értékig. T. - L ú c o n, a templom tornya díszes alakban bádoggal fedetett be 1621 frt. 66 krig; a lelkészlakhoz tartozó istálló újból építése 403 frt. 85 krba került. H a r k á n y templomtornya bádoggal fedézettel 1227 frt. 37 kr. kiadással újból építtetett. S z a d a a lelkészlakon s az egyház külgazdasági tanyáján épületeit 183 frt. 37 krig javította s iskolai épületét 172 forint 19 kr. költséggel újból zszindelyeztette. P t h r ü g y ö n az iskolaterem kipadoztatott s 80 gyermek részére ülőszékek s padokkal ellátatott 150 frtig, s kerítkezés történt 80 frtig. C s o b a j kőből készíttetett urasztala 45 frtba került. B e r e c k i temploma belső díszítésére 18 frtot adott ki. K a r e s á n özvegy Nagy Andrásné a templomba egy értékes kőből készült urasztalát állíttatott. P á c i n b a n a templom s lévitai lak az útca felől félkör alakban zszindelyyel fedett kőfallal vétetett körül. K a r á d szárazmalma sátora újból felállítására 120 frtot adott ki. S e m l y é n templomtornya díszes bebádogoztatása 800 frtba került. R i e s e temploma tetőzete veres színre festett vaslemezzel, újból épített sugár magas tornya bádoggal fedve, belseje díszes mennyezettel ellátva, az egész templom teljes díszkarba hozása 3500 frt. kiadást vett igénybe.

A pénzürtékben kimutatott építkezési összes kiadás 11695 forint 37 krt teszen.

A tanügy állapotáról, népiskoláink szellemi állásáról, a tanügyi bizottság beterjesztett jegyzőkönyvéből veendő tudomást a közgyűlés.

Végül megemlékezik R á c z L a j o s mádi lelkipásztor s egyházmegyei tanácsbíró és K i s s J ó z s e f volt szadai tanító elhalálozásokról s békét kíván poraikra, s ezzel a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítá.

Esperes úrnak ezen itt tartalmilag jegyzőkönyvbe veze-

tett elnöki jelentése általános figyelemmel s érdekeltséggel lett fogadva a közgyűlés által.

2. Az esperes úr azen jelentése, hogy szeretve tisztelt egyházmegyei gondnokunk, ifjabb báró Vay Miklós, véletlen közbejött akadályok következtében jelen gyűlésünkön meg nem jelenhetett:

Sajnálattal vétetett tudomásul. Minek következtében:

3. Jelen alkalomra, helyettes világi elnökül, hivatalkorra nézve legidősebb tanácsbíró, Bódogh Károly kéretett fel;

ki a világi elnöki széket azonnal el is foglalta.

4. Ugyancsak jelentetett Nagy Ignác aljegyzőnek hivatalos és egyéb elfoglaltatása miatt gyűlésünkről való elmaradása.

Tudomásul vétetvén, ezen alkalomra helyettesített egyik jegyzőnek, Vitányi Miklós csanálói lelkész kéretett fel; ki a megbízást elfogadta.

5. Esperes úr mély sajnálattal jelenti, hogy legközelebbi őszi egyházmegyei gyűlésünk óta, Rácz Lajos mádi lelkész mult év december havában agyszélhűdésben váratlanul elhunyt.

Egyházmegyénk részvétérzettel veszi tudomásul ez alkalommal is e jelentést, annyival is inkább, mert az elhalt egyházának szeretettel s tisztelettel övedezett lelkipásztora, egyházmegyénk közügyeinek szolgálatában is előbb jegyzői tollával, majd mint tanácsbíró s egyházmegyei pénztárnok munkálkodott. Midőn tehát elvesztése feletti fájdalmát fejezi ki, csendes pihenést kér az egek urától hamvaira, fenmaradást közöttünk való emlékére.

6. a) Megvizsgáltott egyházmegyei dékán Tóth Lajos 1880/1. évi számadása, melynek bevétele, az egyházmegyei 5 egyházlátogatási járásból 2282 frt. 14 kr., nyugták igazolása mellett illető helyére egészen befizettetett; az egyházkerületi dékántól ellen nyugta mellett átvett 880 forint 94 krból pedig kiadatott illető helyeikre 867 frt. 94 kr.; maradvány 1 frt.

Számadás kifogástalannak találtatván, helybenhagyatott; a beiktatottakra nézve nevezett dékán a felelősség alól felmentetett.

6. b) Egyházmegyei pénztárnok, Rácz Lajos mádi lelkész elhalálása következtében, esperes úr által megbízott helyettes pénztárnok, Tóth Lajos, 1882. évről betérjeszti számadását. Ez megvizsgáltatván, a volt pénztárnok bevétele 214 frt. 16 kr., kiadása pedig 180 frt. 64 kr.; maradvány 33 frt. 52 kr. A helyettes pénztárnok folytatólagos bevétele 132 frt., kiadása 98 frt. 40 kr. s végső maradvány 33 frt. 60 kr.

Úgy a volt, mint a helyettes pénztárnok számadása elfogadtatván, a beiktatottakra nézve a felelősség alól felmentettek.

7. Az egyházmegyei pénztár kötvényeken kihelyezett 982 frt. 38 kr. tőkéje után 163 frt. 20 kr. tevő kamat-hátrálék mutatkozván, a Győri István nevén álló 200 forint és az Anti Jánosné-féle 160 forintos tőke kötvényes tartozás per általi behajtása mutatkozván szükségesnek :

Ezen tőkéknek a jövő őszi egyházmegyei gyűlésig kamataival együtt leendő behajtásával a kötvények átadása mellett Végh Bertalan egyházmegyei ügyvéd bizatik meg.

8. A Kőrösi Teréz, Pékári Sándor és neje Kőrösi Máriát terhelő 59 frt. 64 kros kölcsönre nézve egyházmegyei ügyvéd Végh Bertalan jelenti, hogy ezen perben alperesekkel bírói egyezség kötött.

Tekintve, hogy adósok kamatbeli tartozásaikkal mind ez ideig is hátrálékban vannak s az egyházmegyei pénztár állása a további halasztást nem engedi meg : utasítatik egyházmegyei ügyvéd az egész tőke- és kamat-hátrálék azonnali behajtására.

9. A Hegedűs László nevén vezetett 120 frt. 54 kr. tőke- és kamat-tartozások tekintetében

ugyancsak Végh Bertalan egyházmegyei ügyvéd bizatik meg a teljes rendbehozattal.

10. Folyó 1883. év január 10. napjáról keltezett esperesi írattal meghatalmazott egyházmegyei főjegyző, Tóth Lajos beterjeszti jelentését a néhai Rácz Lajos egyházmegyei pénztárnok által vezetett számadások jegyzőkönyvének átvétele és rendezéséről, gondosan a legkisebb részletekig kimutatván annak alaki és tartalmi hiányait.

Az alapos ismeret s ügybuzgalommal készített jelentés elfogadtatván, egyszersmind a hozzá mellékelt nagyon célszerű kezelési szabályzat jövőre kötelezőnek kimondatván : egyházmegyei főjegyző Tóth Lajos közfelkiáltás útján egyházmegyei pénztárnoknak elválasztatott.

11. Olvastatott a makkos-hotykai egyház anyagi és szellemi ügyállásának beható megvizsgálása és rendezése tárgyában egyházmegyénk 1882. évi augusztus hó 29—30. napján tartott közgyűlése által folytatólagosan megbízott küldöttségnek, f. évi március 22-én a helyszínén fölvetett jegyzőkönyve, melynek a részletetekig menő s itt összevont adataiból kitűnik, hogy a 128 lélekkel s köztük csupán 28 egyházi adófizető taggal bíró s a lelkeszi és tanítói ideiglenesen egyesített hivatalok fentartására szolgáló javadalmi alapokon kívül,

ügyszólván, semmi más jövedelmi forrással nem rendelkezhető egyház vagyoni állapota jelenleg ingóságokban, népbanki 3 rendbeli könyvecskén 817 frt. 84 kr. betét, továbbá helybeli magánosoknál, nagyrészen a polgári törvények által előírt kellékekkel nem bírós egy pár jelentékenyebb kivételével, jelzálogilag nem biztosított 18 darab kötvényen kihelyezett 825 frt. 74 kr., összesen 1643 frt. 58 kr. 6°/_o-kal kamatozó tőkepénz. Ingatlanokban, lelkészi és tanítói hivatalok részére külön helyrajzi számok alatt kiadott, itt azonban együttesen kimutatott 12 kataszt. hold és 517 □ öl szántóföld, 4 hold és 450 □ öl rét, 11 hold és 994 □ öl területű cserzés folytán kivágott erdő, mely ingatlanok évi összes haszonbére, 120 forintot tesz.

Ezen kimutatott vagyonnal szemben teher gyanánt áll, a mintegy 22 forintra rugó állami és községi adón kívül, az egyházkerület szükösi pénztárától felkölcsönzött 105 frt. tőketartozás.

Mint lelkészi és tanítói évi összes jövedelem különböző címen 384 frt. 68 kr. mutattatván ki a presbyterium által, mihez még a tőkepénzek után 6°/_o-os kamatban 100 forintot véve fel, a terhek leszámításával, a lelkész-tanítói hivatal fentartására s ezenkívül az egyház minden egyéb szükségleteinek, a lelkészlaknak, iskolának, a legszükségesebb melléképületeknek és az egészen elhagyatott udvarnak, csak tűrhető rendbehozását is igénylő költségek fedezésére utalt összes évi jövedelem nem tehető többre 440 forintra: minek folytán a küldöttség képtelenséggel határosnak tartja, hogy az egyház még azon esetben is, ha kebelében a helyettes lelkész-tanítói rendszer további évekre engedélyeztetnék is, jövőre nézve mint anyaegyház fennállhasson.

Ugyanazon jegyzőkönyv 2. pontja alatt, az egyház fentebbi vagyoni állapotának feltüntetése után, jelentést tesz küldöttség, a Meczner-Szakácsi-féle papialapítvány ügyének beható megvizsgálására és lehető tisztázására vonatkozó eljárásáról is, mely jelentésből kitűnik, hogy a néhai Kun Dániel alapítványkezelő hagyatékának kimerülésével bekövetkezett szerencsétlen, s a hotykai egyházon kívül másokat is sújtó körülmény folytán, nagyrészen elveszett alapítványból, — egyházmegyénknek már az 1876. évi augusztus 29-ik közgyűléséhez küldöttségileg tétetett jelentés szerint is — kifogástalannak talált néhai Meczner Rudolf-féle 100 pfrt., o. é. 105 frt. alapítványtőke és 6°/_o-os kamataira nézve küldöttség által Meczner Gyula jelenlegi egyházi főgondnokkal, mint néhai Meczner Rudolf örökösével, okmányok alapján megejtett számozkodás azon eredménye, miszerint 1854. június 17-től, 1882. június 17-ig fizetni tartozott 182 frt. összes kamatokból maradt fizetetlen kamathátrálékban

80 frt. és 10 kr., a kamatok kamatait nem számítva, és így összesen fizetendő tőkében és kamatban 185 frt. és 10 kr.; nevezett, mint a többi örökösököt terhelőleg nyilatkozni magát jogosúlnak nem érező részéről el nem fogadtatott, s annak befizetése csak azon esetben ígértetett meg, ha az általa egyenesen hanyag felügyelettel okolt egyházmegye, az alapítványt a maga teljességében helyreállítani fogja, illetőleg annak helyreállításáról gyűjtésekkel és másnemű rendelkezésére álló segélyekkel, időről-időre gondoskodik.

Olvastattak továbbá az egyházmegyei tanügyi bizottságnak a hotykai egyház évek óta teljesen elhanyagolt iskolai állapotáról a legszomorúbb képet feltáró, s úgy a canonica visitatio, mint a legközelebb helyszíni vizsgálatot tett küldöttség betérjesztvényeivel is megerősített jelentések, s végül a hotykai egyházközség f. évi március 26-án tartott közgyűléséből, egy 300 frt. és 8 szekér tűzifa évi fizetést ajánló díjlevél kíséretében betérjesztett jegyzőkönyvi kivonat, melyszerint 1883. évi Sz.-György naptól számítandó hat egymásutáni évre, az egyház anyagi ügyeinek megszilárdítása okáért, helyettes lelkész-tanító tarthatásának engedélyezése kérelmeztek.

Egyházmegyénk közgyűlése higgadtan fontolóra vevén azon körülményeket, melyek a főtiszteletű egyházkerület 1873. évi őszi közgyűlési határozatával, helyettes lelkész-tanító alkalmazására, 10 évi időtartamra engedélyt nyert hotykai egyház anyagi és szellemi helyzetét illetőleg, küldöttségi vizsgálat nyomán közelebről megvilágosítottak; nevezetesen azt, hogy a betérjesztett díjlevélben foglalt s a kért engedély megnyerésének feltétele alatt megajánlott lelkész-tanítói fizetésnek teljes biztosítására, míg egyrésről a kimutatott jövedelmi forrásokot, a magánosoknál kihelyezett tőkepénzek egyrészének biztosítatlan voltát, s az igen megfogyott létszámú s elszegényedett közegyháztagok, már feljebb alig emelhető fizetési kötelezettségeinek több évek óta teljesen elhanyagolt ügyét tekintve, elegendő fedezetet nyújtóknak nem találhatja; másrésről, még ha a fölajánlott évi fizetés hiánytalanul befolynék is, azt egyházmegyei közgyűlésünk, egy az önfentartásra utalt, s a lelkészi teendőkön kívül iskolavezetésre is kötelezett segédlelkész tisztességes megélhetését, a helyi körülmények között biztosítónak nem láthatja; fontolóra vevén továbbá azt, hogy a kérelem indokául említett cél elérésére, t. i. az egyház anyagi ügyeinek megszilárdítására, melyen egyházmegyénk is, a hatáskörébe eső segélyeszközlések útján, lehetőleg munkálkodni óhajt — miről az egyház eddig is meggyőződhetett — nem elegendő egymagában, a helyettes lelkész-

tanítói hivatal eddig gyakorolt fentartási módozatának 6 évre kért további engedélyezése, míg a maiglan felhasználható csekély jövedelmi forrásokhoz, az egyházfentartó s a jelenlegi kötelezettségeiket teljesíteni, beismerésök szerint nem bíró, néhány köztág teherviselésén kívül, valamely kiemelkedőbb áldozatkészség is nem járuland: miért is kiválóan, a teljesen elhanyagolt népnevelés parancsoló érdekeire. tekintettel az egyházközség betérjesztvényében kifejezett kérelem megadásánál sokkal helyesebbnek, az egyházra nézve is úgy anyagilag, mint szellemileg leendő emelkedhetés, belügyeinek rendezése, középületeinek a templomhoz hasonlóan, jókarba helyezése szempontjából, előnyösebbnek látja egyházmegyei közgyűlésünk határozatilag kimondani, hogy miután a benyújtott díjlevél értéke az egyházkerületileg megszabott értéknek alig felére tehető, az anyaegyházi minőség kellékeinek meg nem felelhető hotykai egyház, ugyanezen egyházkerületi szabály értelmében, valamely közeleső anyaegyházhoz affiliáltatik s az esperesi hivatal, az eddig helyettes lelkész-tanítói minőségben alkalmazott segédlelkész elrendelése mellett, a leányegyházi minősítésből folyólag szükségelendő további intézkedések megtételére felkéretik.

Ugyanez alkalomból utasításul adja egyházmegyei közgyűlés, a hotykai egyház főgondnoka és presbyteriumának, hogy a polgári törvények által előirt kellékekkel nem bíró, s jelzálogilag be nem kebelezett kötvényeken levő tőkepénzek az egyesektől beszedetvén, kamatjaikkal együtt közpénztárba helyeztessenek.

A papi alapítvány ügyének megvizsgálása és rendezése tárgyában is működött küldöttség idevonatkozó jelentése pedig, azon további megbizással vétetik tudomásul, hogy a papi alapítványra vonatkozólag Meczner Gyula főgondnokkal, mint néhai Meczner Rudolf örökösével megejtett számozkodás eredménye gyanánt feltüntetett tőke- és kamatmenyiségnek, mint okmányokkal igazolható követelésnek biztosítására, illetőleg befizetésére szükségesnek látott további intézkedéseket megtegye, s ugyancsak ezen papi alapítvány egyik részét képező s az okiratok szerint Bajusz József s.-a.-ujhelyi lakos ügyvédnél kihelyezett, Bermann Izrael-féle 100 frt. tőke és kamatainak mibenlétéről tudomást szerezve, ezen követelés ügyének nevezett ügyvéd úrral leendő tisztázásáról is intézkedjék.

12. Esperes úr jelenti, hogy a mádi egyházban a lelkészi állomás, néhai Rácz Lajos lelkésznek, mult év december 14-én történt

halálával üresedésbe jöven, mielőtt az egyházat a két hónapon belőli lelkészválasztás megejtésére felhívta volna, a mádi egyház részéről azon év december 23-ról keltezve, az egyházi előjárók és számos egyháztág aláírásával, hivatalához. az újból kiállított lelkészi díjlevél mellékletével, egy kérvény adatott be, melyszerint hivatkozva egyházuk népessége évről-évrei apadására, vagyonilag szembetűnő hanyatlásukra; hivatkozva arra, hogy egyházukat több év óta csak rendkívüli eszközökkel tarthatták fenn; kegyes alapítványokat eredeti rendeltetésüktől elvonva, a lelkész fizetésére fordították, az egyházi adókiivetésből származó évi jövedelmük, az évi rendes szükségletek felét is alig képes fedezni; továbbá több mint egy ezer forint tőketartozás nehezedik rájuk, s egyházi épületeik is jelentékeny költségbe kerülő javítást várnának; de hivatkozva végre a csatolt díjlevél csekélységére, mely a papi fizetés minimalis értékét is alig üti meg; kéri, engedtetnék meg, hogy egyházukban a lelkészi hivatal legkevesebb hat éven át helyettes lelkész által töltsék be, kinek fizetését a stola jövedelmén kívül, a lelkészi fizetés egyik fele része képezné, a másik felerésze pedig az egyház által saját szükségletei fedezésére, esetleg a lelkészi fizetés alapját jövedőben képezendő tőke gyűjtésére fordíthatassék; s kéri, hogy felhozott indokaik megvizsgálására, ha szükségeltetnék, a megjelenendő egyházlátogató küldöttséget utasítaná. Esperes úr jelenti továbbá, hogy részint a kérvény tartalmát figyelembe véve, részint pedig azért, mert a mellékelt díjlevél szerint a lelkész által eddig haszonélvezett 8 hold szántóföldből 4 holdat az egyház saját céljaira akarta fordítani, és hogy a 120 forint stolare beszámításával ment volna a díjlevél 620 frtra, holott a stolare még eddigi gyakorlat szerint nem számított be, mindezeket tekintetbe véve, az egyház kérvényének hely adott, a lelkészválasztás megejtését, az egyházlátogató küldöttség e tárgyban jelentéstételéig felfüggesztette. Nem mellőzhette azonban, miként a presbyteriumhoz intézett levelében kifejezést ne adjon annak, hogy a 725 lélekszámot tevő mádi egyházat eddigelé még nem ismerte egyházmegyénk. egyháza emelkedése s előbbvitele iránt elannyira közönyösnek, hogy a díjlevél hiányát ki ne egészíthetné, mint anyaegyház fenn ne állhatna.

Ezen hivatalos jelentés után olvastatott mellékleteivel együtt, a mádi egyházban a folyó évi február hó 10. és 11. napjain, esperesi meghagyás folytán eljáró egyházlátogató küldöttségnek mindent felölelő s teljesen kimerítő jelentése, melyszerint tagadhatatlan ugyan, hogy a mádi egyház és tagjai, a néhány év óta többszörösen ismétlődő elemi csapások következtében, kissé nehéz helyzetbe jutottak; de mindamelllett tekintve, hogy a kimutatott 1330 frt. teherrel

szemben 4144 frt. fedezet mutatkozik, melyből 1878 frt. kötvényes tartozás, s ezen összegből 1445 frt. szerintök is teljesen biztosított, úgy, hogy a legközelebbi évben is a nehéz körülmények s csapások dacára, a kamat pontosan befizettetett; kimutatja küldöttség továbbá a telekkönyvi másolat csatolásával, hogy nincs alapja annak, melyszerint a 8 hold szántóföldből 4 hold elvonattathatnék, az egyháznak minden birtoka 8 hold szántóföld és két darab szőlő egy birtok-íven, ily cím alatt: „Hitközség“ levén bevezetve, amint elvonható a 4 hold, úgy elvonható a másik 4 hold is. Majd kiterjeszkedik a küldöttség, az egyházi adózás vizsgálatára is. Tíz forinttal meg van róva egy tag, 7 forinttal egy, 6 forinttal négy, 4 forinttal tíz, 3 forinttal harmincketten, többen 2 forinttal, legtöbben 1 frt. 50 krral, 1 forinttal és csupán 50 krral. Ezenfelül 4 köből búza és 17 köből rozs van elosztva a készpénz aránya szerint; de tudatja küldöttség azt is, hogy a presbyterium egyhangú nyilatkozata szerint, nincs is szándékukban a 4 hold szántóföldet a leendő lelkésztől elvonni, s minek nagyobb bizonyosságául, a lelkészi díjlevelet szabályos alakban kilenc presbyter és gondnok aláírásával s az egyház pecsétjével megerősítve, a stolárén kívül 605 frt. értékben, mint mellékelve látható, azonnal ki is állították. Az egyház épületein mutatkozó hiány pedig aprólékos kijavítás által eszközölhető.

Ezen egyházlátogató küldöttségi jelentés után esperes úr előadja, hogy ő a küldöttség betérjesztett jelentését teljesen kimerítőnek, helyesnek találván, utasította a mádi egyházat, hogy a lelkészválasztást folyó évi március hó 11-én tartsa meg; mely utasítás után az egyház és annak főgondnoka külön ismételt kérvényt adtak be hivatalához, s ennek következtében a véghatározat-hozatalt az egyházmegyei közgyűlésnek hagyta fel.

Ezekután olvastatott a február hó 26-ról kelt, gondnokok, presbyterek és számos egyházttagok által aláírott második kérvény s főgondnok külön kérvénye, melyek szerint az első kérvény tartalmát fentartják s lelkészválasztásba semmi esetre nem bocsátkoznak.

Egyházmegyei közgyűlés a felolvasottak után következő határozatot hozta:

Tekintve, hogy a beadott kérvény következtében, a helyszínén működött egyházlátogató küldöttség a kérvény által előadott nehéz helyzetet valóban nem találta, s ha van teher, van háromszoros fedezet is;

tekintve, hogy ezen gyülekezet tagjai a multban a legszilárdabb anyagokból épült nagy templomot s tornyot, abba orgonát, órát, díszes és korszerű jól felszerelt iskolai épületet,

eléggé alkalmas lelkészlakot tudtak építeni, a jelen nemzedékre csak ezek fentartása várakozván;

tekintve, hogy egy 725 lelket számláló s más vallásfelekezetek közt élő gyülekezetre nézve a rendes lelkipásztor óhajtható;

tekintve, hogy a multban administraturát nyert egyházak nemhogy emelkedési lendületet tüntetnének fel, de még inkább alábbszállanak;

tekintve, hogy az ilyen engedélyezések által jövőben a sokkal szegényebb és csekélyebb népességű egyházakban az administratura úgyszólván mindennapivá lenne, s ezáltal az egyházmegye végetlen visszaélésekre nyitna utat:

Egyházmegyei közgyűlés a mádi egyház kérvényét meg nem adhatja, hanem utasítja, hogy a lelkészválasztást a jegyzőkönyvi kivonat vétele utáni úrnapon hirdettesse ki, s a szabályos kétszeri hirdetés után azt azonnal is tartsa meg.

- 13.** Az on di e g y h á z, az egyházmegye 1882. évi őszi közgyűlése 40. számú határozatára, a Zemlényi Józsefné-féle szőlő adás-vétele tekintetében felmerült s kérdés tárgyát képező 193 forint mikénti kezelésére s hová fordítása tárgyában, jelentését az erre vonatkozó iratokkal együtt beterjeszti.

Miután az on di e g y h á z presbyteri gyűlése 1874. évi november 25-én, továbbá 1875. évi január 24-én és február 11-én kelt határozataival, az egyházközség nevében Altmann Sámuellel 193 frtban a Zemlényi Józsefné tartozására kiegyezett és özvegy Zemlényi Istvánné, mint a szőlő vevője által ezen összeget ki is fizettette: ezen ügyben további intézkedés szüksége, új bizonyíték hiányában fenn nem forog.

- 14.** Olvastatott a mult évi augusztus hó 29—30. napjain Sárospatakon tartott közgyűlés 6. sz. alatti határozata nyomán a t a k t a - k e n é z i egyházban működött küldöttség kimerítő jelentése, melyben a lelkész-tanító chartalis évi fizetését pontos számítással 600 frtban kimutatja s fent kitett jegyzőkönyvi szám alatt nyert meghatalmazása szerint az egyház lelkész tanítói hivatala javadalmazását képező chartaszerű minden jövedelmét stolarén kívül // alatt beterjesztett szerződés értelmében 600 frt. évi fizetésért magának az egyházközségnek haszonbérbe adta oly formán, hogy az évi bérlet $\frac{2}{3}$ részben a helyettes lelkész-tanító, $\frac{1}{3}$ részben a két évre felfüggesztett lelkész-tanító nevetlen, anyátlan gyermekei részére fogván fizettetni. A rendetlenül sok hibákkal és kihagyásokkal vezetett anyakönyveket, amennyire lehetett rendbehozta.

Egyházmegyei közgyűlés, amidőn a küldöttség elisme-

résre méltó munkálata kapcsán beterjesztett javaslatát egészben elfogadja, határozatilag kimondja, miszerint a felfüggesztett lelkész-tanítót illető $\frac{1}{3}$ rész, vagyis 200 frtnyi évenkénti díj a bérlő egyház gondnoka által mindig esperesi utalványozás után adassék ki az anyátlan gyermekek részére oda, ahol azok elhelyeztetnek. Ezen intézkedés az elnökség által a szabolcsmegyei árvaszéknek is tudomására juttatandó. Az elfogadott bérleti szerződés pedig az esperesi hivatalnál tétetik le.

15. A takta-kenézi lelkész-tanító, Barati Ferenc hivatalátóli felfüggesztetését illetőleg, egyházmegyénk a mult 1882. évi aug. 29—30. napjain tartott közgyűlésének 6. szám alatti határozatában két évre mondotta ki, azonban az egyházkerület, szinte a mult 1882. év szept. 24—26. napjain tartott közgyűlése 44. sz. a. tudomásúl vevő végzésében, hihetőleg tollhibából, egy évet tüntett ki.

A hiba kiigazítása a főtiszteletű egyházkerületnél kérelmeztetik.

16. A mult évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés 55. szám alatt hozott végzése nyomán, a megyebeli magtárak egyöntetű kezelése céljából, alapszabályzat készítésével megbízott küldöttség munkálatait beterjeszti, melynek átnézése az ugyanazon évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés 13. szám alatti határozatával véleményező küldöttségnek adatott ki.

Beterjesztett magtári alapszabály-tervezet a felülvizsgáló küldöttség jelentése értelmében esperesi hivatal által köröztetni azon megjegyzéssel határozatott, hogy a körülmények és helyi viszonyok szerint célravezető módosítása megengedtetik, azonban a magtári kimutatás az egyházlátogató küldöttségnek évenként beadandó.

17. A mult 1882. évi aug. 29—30. napjain tartott egyházmegyei közgyűlés 15. szám alatti határozata a pataki járás egyházlátogató küldöttségét megbízta, hogy egyrészt a tolesvai lelkész, Kolozsvári István ellen emelt vádpanasz, másrészt pedig az állítólagos igazságtalan egyházi adóztatás felett tartana vizsgálatot

Kolozsvári István, tolesvai lelkész, az ellene emelt vádra nézve, bizonyítékok hiányából felmentetett. Az egyházi adókiivetés pedig törvény szerint eszközöltnek találtatott.

18. Az egyházlátogatóküldöttség jegyzőkönyvéből tudomást nyert egyházmegyei gyűlés arról, hogy a báji iskolában a tanítási eredmény kielégítőnek sem mondható.

Ha a báji iskolának szellemi hanyatlása a hanyag iskolázatásnak volna kifolyása, az iskola-tanács felhívatik, hogy

a pontos iskoláztatást szorgalmazza, ha pedig ennek oka a tanító kötelességei mulasztásában rejlenék, komolyan felhívatik annak hűségeli teljesítésére.

- 19.** Ugyancsak az egyházlátogató küldöttség jelentéséből arról értesült egyházmegyei közgyűlés, hogy a csobajai egyház Rácz Ábrahám lelkészöknek az 1882. év tavaszán, Agárdról Csobajra, vasútoni szállítási költségeit sem akkor nem fedezte, sem azóta nem akarja megtéríteni.

Végh Bertalan e. m. ügyvéd felkéretik, hogy az esperesi hivatal által kezéhez átteendő kimutatás szerint, a lelkészi szállítási költséget azon esetben, ha ügyvédi felhívás után sem térítették meg, azt törvényes eszközök felhasználásával is hajtassa be.

- 20.** Csobajról azt is jelenti egyházlátogató-küldöttség, hogy az iskola minden tekintetben a legsomorúbb helyzetben van, hogy ott nagymérvű közönyösség, hidegség, mondhatni engedetlenségig vitt hanyagsággal találkozunk a nevelés terén. A fűtetlen iskolában 15 gyermek volt dideregve, fázva; az ott levő két melegítő eszközből egyik sem fűtetik, fűtő anyagot az uradalmi tisztség ajándékkul adna ugyan, de nincs aki az iskolához vigye. A gyermekek nagyon természetesen iskolába nem járnak s az eredmény igen kevés.

A csobajai egyház presbyteriuma a tanítás ügye iránt való közönyössége és hidegsége miatt komolyan megrovatik, s azon kötelességének teljesítésére, hogy az iskolakötelesek iskoláztatását szorgalmazza, a tantermet a szükségességekkel felszerelje, téiben különösen annak mikénti melegítéséről gondoskodják, utasítatik. A tanító, Illés József hasonlólag megrovatván hanyagsága miatt, a már annyiszor alkalmazott intés után, a jövő őszi egyházmegyei gyűlés idejére, az egyházmegyei bíróság elé megidézttetik.

- 21.** Kérdés tétetvén, hogy a Tisza-Ladány és Csobaj közt fekvő Tardos községben található néhány reformált vallásuak melyik lelkész és tanító szolgálatát vegyék igénybe, s hová csatoltassék mint fiókegyház.

Tekintve, hogy Tardos Tisza-Ladánynyal egy körjegyzőséget képez, Tardosnak, mint fiókegyháznak Tisza-Ladányhozi csatoltatása kimondatott.

- 22.** A monoki egyház presbyteriuma azon kérvénnyel járúl az egyházmegyei közgyűlés elé: változtatná meg azon határozatát, hogy a nyugalmazott lelkész-tanító lakásául rendelt, de ezáltal így nem használt iskola-tanítói lakás évi 12 frt. bérlete, ne a nyugalmazott lelkész-tanító részére adatnék, hanem az egyház javára fordíttatnék.

Tekintve azt, hogy az egyház, nyugalmazott lelkész-tanítója részére lakást köteles adni: egyházmegyei közgyűlés az elébbeni határozat mellett megmarad.

- 23.** Olvastatott egyházlátogató-küldöttség jelentése a monoki egyházzól, melyszerint a küldöttség hivatalos eljárása közben, a monoki egyház presbyteriumának egyik tagja, ifj. Puskás István presbyter, Rácz József nyugalmazott lelkész ellenében, miután a lelkészi fizetések a polgári hatóságok közbejöttével érvényesítettnek s hajttnak be, közbotrányt okozó kifejezésekkel élt.

Az egyháztörvénykezési rendtartás 257. §. e) pontja szerint minősülő fegyelmi esetet látván fenforogni egyházmegyénk, a fegyelmi eljárás ifj. Puskás István presbyter ellen megindíttatni határozttatott, s a törvényes lépések megtételére az elnökség felkéretik.

- 24.** Az egyházlátogató-küldöttség jelenti, hogy Hor k a i L a j o s, golopi tanító által felmutatott tanítási eredmény igen kevés.

Egyházmegyei gyűlés az ifjú tanítót kötelességének lelkiismeretesebb s pontosabb teljesítésére utasítja.

- 25.** Tudomást nyervén egyházmegyei közgyűlés arról, hogy Sem s e i J ó z s e f, zombori helyettes lelkész-tanító, úgy a lelkészi hivatal köréhez tartozó anya- és jegyzőkönyvek vezetésében, mint az iskola gyermekek tanításában nem jár kellő pontossággal el s azokra figyelemmel nincs.

Esperes úr felkéretik, hogy nevezett helyettes lelkész-tanítót, kötelességeinek lelkiismeretes teljesítésére figyelmeztesse.

- 26.** Egyházlátogató-küldöttség a k i s - d o p s z a i egyházból jelenti, hogy Rigó József nyugalmazott lelkész, hivataloskodási ideje alatt az anyakönyveket, különösen a halottit, szabálytalanul, hiányos kitöltéssel vezette, úgy, hogy a viszonyokkal, személyekkel ismeretlen lelkésznek, azokból családi kivonatot adni csaknem lehetetlen.

Tekintve, hogy az anyakönyv igen fontos okmány, Vitányi Miklós csanálasi lelkész megbizatik, hogy a k.-dopszai egyház anyakönyvein a szükséges kiigazításokat s utánjegyzeteket tegye meg. Előfogati s általa felveendő munkadíja Rigó József nyugalmazott lelkész fizetéséből lesz fedezendő.

- 27.** A k i s - d o p s z a i egyházból Nagy András helyettes lelkész és Simon János gondnok aláírásával egy kérvény nyujttatott be, melyszerint Rigó József nyugalmazott lelkész régi kint levő hátráléka nem a valódi tartozásnak megfelelőleg hajttnék be.

Vizsgálat és véleményadás végett kiadatik Vitányi Miklós csanálasi lelkésznek.

28. A csanárosi egyházból jelenti egyházlátogató-küldöttség, hogy a tűzkárbiztosítás az egyház által nem teljes értékben esz-közöltetett.

A presbyterium a biztosítás értékének emelésére, kár-térítési kötelezettség terhe alatt utasított.

29. A gesztelyi egyházból jelenti egyházlátogató-küldöttség, hogy ott a presbyterium szabályszerű szervezése nem hajtott végre.

Olajos Pál gesztelyi lelkész figyelmeztetik, hogy a presbyterium szabályszerű szervezését hajtsa végre, s ennek megtörténtéről az esperesi hivatalt értesitse.

30. A káki egyházból jelenti egyházlátogató-küldöttség, hogy a felszaporodott állami adóhátrálék, az egyházra nézve a megsemmisü-lést vonhatja maga után.

Komolyan figyelmeztetik, sőt intetik a presbyterium, hogy ezen adóhátrálék törlesztésére, minden általa kigondol-ható módozatot használjon fel; kérjen részlettörlesztést s a nyert engedély után kötelezettségének tegyen eleget, ellen-esetben az egyházmegye indítva érzendi magát, az összes adóhátrálék együttes és egyszerű behajtását az egyházköz-ségnek kötelességévé tenni, szükség esetén a törvényes kény-szereszközök alkalmazása mellett is foganatosítani.

31. Egyházlátogató-küldöttség a harkányi egyházból jelenti, hogy mind a két iskola, de különösen a leányiskola keleti oldalfala oly fenyegető hanyatlásban van, hogy az összeomlástól félni lehet.

Felhivatik az egyház presbyteriuma, hogy a két iskolai épület falainak kiépítéséről jelentését, folyó év június hó 15. napjáig. az esperesi hivatalhoz okvetlenül terjeszse be.

32. Olvastatott a tokaji egyházlátogató-küldöttség jelentése kapcsában, a volt tokaji egyházi főgondnok. Balogh Lipót által, az egy-ház vagyonából saját beismerő irata szerint elsikkasztott, s 6% kamataival együtt megtéríteni ígért 800 frt. mikénti biztosítása tár-gyában az egyháznak az egyházmegyéhez intézett kérvénye.

Egyházmegyei ügyvéd, Végh Bertalan felkéretik, az idevonatkozó ügyiratok áttétele mellett, miszerint Balogh Lipót volt főgondnokot először fölszólítva kötelezettsége egy hónapi határidőn belüli teljesítésére, ha azalatt a lejárt kama-tokat s legalább 200 frt. tőketörlesztést nem teljesít, ellene azonnal, mint sikkasztó ellen, bűnvádi kereset indítandó az egyházmegye nevében.

33. Ugyancsak a tokaji egyház, a már több évekről felszaporodott egyházi adóhátrálékok behajtására vonatkozólag, a politikai hatásá-

gok segélyét sikertelenül kérelmezvén, ennek eszközlésére kéri az egyházmegyei kormány támogatását.

Esperes úr felkérte az alispáni hivatalnál a szükséges lépések megtételére.

- 34.** Tudomást nyervén egyházmegyei közgyűlés arról, hogy az erdőbényei egyházban, a község által valamennyi felekezet népiskolai növendékeinek használatára adományozott faiskola rendeltetése céljától eltérőleg használtatik.

Az egyház előjárósága jegyzőkönyvileg figyelmeztetik, hogy a faiskola, egyedüli rendeltetése szerint, az iskola növendékeinek a kertészet és fanemesítésbeni gyakorlati oktatására használtassék.

- 35.** Olvastatott a liszkai egyház folyamodványa, melyszerint a tanítói állomást állandósítani s jelenlegi tanítóját, G a g y i K á r o l y t állandó tanítóul megtartani óhajtván, e szándékát kéri a főtiszteletű egyházkerületre pártolólágg felterjesztetni.

Miután a tanító állandósításához szükséges lakásról s gazdasági épületekről gondoskodva van, kérelme a mellékelt 3 példányban kiállított díjlevéllel a főtiszteletű egyházkerületre pártolólágg felterjesztetni határozatott.

- 36.** A kenézlői iskola, úgy az egyházlátogató-küldöttség, mint a tanügyi bizottság egybehangzó nézete szerint gyengének jelezte: Sarkadi Antal lelkész-tanító, mint aki az iskola vezetését magára vállalta, kötelezettségének teljesítésére felelősség terhe alatt komolyan figyelmeztetik.

- 37.** A kenézlői egyházban a lelkeszi és tanítói állomás egybelevén köttetve, azon körülménynél fogva, hogy a tanítói nyugdíjalapra a múlt évben 12 frt. hajtatott be az egyházon, felvilágosítást, utasítást kér, vajon tartozik-e ezt továbbra is fizetni.

Azon egyházak, melyekben a lelkeszi és tanítói hivatal egyesítve van, a lelkész vezeti az iskolát, nem kötelesek a tanítói nyugdíj-intézet javára fizetni, így a kenézlői egyház sem; ezen körülményt azonban az egyháznak jelenteni kell a főtiszteletű püspöki hivatalnál.

- 38.** Olvastatott Sallai Sándor erdőhorváti lelkész-tanító jelentése, melyszerint az ismétlő-iskola vezetéséért, ötlet méltán megillethető s illető díj meghatározása felett, az erdőhorváti presbyteriummal megállapodásra jutni nem tud, s kéri az egyházmegyei kormány intézkedését.

Egyházmegyei közgyűlés előrebocsátva, hogy az ismétlő-iskola vezetésére lelkész-tanító köteles: figyelmezteti és uta-

sítja a presbyteriumot, egy tanonctól 50 krban megállapított legcsekélyebb tandíjnak szigorú és pontos behajtására.

39. Az egyházlátogató-küldöttség jelentéséből, a kispataki községi iskola ellen a presbyterium azon panasza, melyszerint ott az iskoláztatás teljesen pang, figyelembe vétetvén:

a zemplénmegyei kir. tanfelügyelőség megkerestetni határoztatott, hogy eme hiányra figyelmét kiterjesztvén, azt orvosolni sziveskedjék.

40. Olvastatott Kovács János vámos-újfalusi lelkész folyamodványa, melyben a tetemes összegre felszaporodott lelkészi illeték hátrálékainak behajtására, az egyházmegyei kormány közbenjárását kérelmezi.

Esperes úr felkéretik, hogy az alispáni hivataltól a szükségelt hatósági támogatást eszközölje ki.

41. A tanügyi bizottság jelentése szerint, a pácini, vámos-újfalusi, karosi egyházakban a faiskolák elhanyagolt állapotban vannak.

Nevezett egyházak előljárói figyelmeztetnek, hogy faiskoláikat kellő gondviselés alatt tartani elengedhetlen kötelességöknek ismerjék.

42. A ricsei egyházzól jelentvén az egyházlátogató-küldöttség, miszerint a templom és torony megújítását, az egyház egyes hívei önkéntes ajánlat útján, az egyházi pénztár terhelhetése nélkül fedezték.

Amidőn örömmel értesül egyházmegyei közgyűlés, a keresztyéni hitbuzgóság ily fényes tanúbizonyosságáról, kedves kötelességének tartja az egyház áldozatkészségeért elismerését jegyzőkönyvileg is kifejezni.

43. A ricsei egyház véglegesen nyugalmazott tanítója, Pataki Sándor helyébe, rendes tanítónak elválasztá Kántor Ferenc állami oklevél helyettes tanítót.

A választás egyházmegyei közgyűlés által megerősítettik.

44. Olvastatott a karosi leányegyház előljáróinak azon folyamodványa, melyben elhalt előkönyörgő, Kostyo István helyett, Miskolezi Ödön helyettes tanító elválasztását jelenti s egyszerűsmind megerősítését kérelmezi.

Egyházmegyei kormány a választást helyben hagyta, s Miskolezi Ödönt a karosi tanítói hivatalban megerősítette.

45. Az egyházlátogató-küldöttség jegyzőkönyvében panaszképen terjesztetik be, a szomotor-vécsei egyházat illetőleg, miszerint a lelkészi fizetés tetemesen csonkul azáltal, hogy vécsi reformált vallású gazdák telkeit nagyobb részint Kassai Gábor reformált vallású, bárri lakos gazdatiszt összevásárolván, semmiféle egyházi terhet el

nem vállal, mirenézve ez egyházmegyei kormány által kéri őt az egyházi terhek viselésére kötelezni

Habár a bepanaszolt Kassai Gábor reformált vallású, de Báriiban lakik, így jogosan a szomotor-vécsi lelkészt fizetni nem kötelezhető.

46. Ugyancsak a szomotori egyházat illetőleg, az egyházlátogatás jegyzőkönyvéből teljességgel nem lehetvén bizonyossá lenni afelől, vajjon az egyház tőkepenzeiből legközelebb Szabó Lajos vécsi lakos és neje Pásztor Mária részére kiköleszöntött 800 frtról szóló kötvény be van-e birtokára táblázva vagy nincs.

A szomotori egyház presbyteriuma felhivatik, miszerint ezen ügyben esperes úrhoz jelentését a legrövidebb idő alatt multhatatlanul megtegye.

47. Az agárdi egyház anyagi ügykezelését feltűntető egyházlátogatási jegyzőkönyv nyomán arról győződött meg az egyházmegyei kormány, hogy ott az egyházi vagyonok kezelése, magtárállása és kimutatása elhanyagolt s rendetlen.

Lelkész felhivatni határozottat, miszerint ezen rendetlennek jelzett állapot mibenlétét tisztán feltűntetve, tegyen jelentést esperes úrhoz, jelezvén azt is, hogy a presbyterium újjászervezése, az egyházi jóbékeséget és szeretetet illetőleg mennyiben eredményezett már kívánt változást.

48. Az agárdi egyház újonnan alakított lelkészi díjlevelét három példányban a régi mellékletével együtt betérjesztvén, annak a főt. egyházkerületre leendő felterjesztését s megerősítését kéri.

Miután a betérjesztett díjlevel a 600 frt. díjminimumot megüti s a régivel összehasonlítva 30 frttal többre megy: a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez megerősítés végett pártolólág felterjesztetni határozottat.

49. A perbenyiki egyházban működött egyházlátogató-küldöttség jelenti, melyszerint az ottani reform. egyházközség a lelkészi chártaszerű jövedelmek örökös biztosításául a lelkésztartási és fizetési kötelezettséggel járó örökös szolgalmi jogot, telkeikre s birtokaikra bekebeleztetni kéri.

Egyházmegyénk a perbenyiki reform. egyház ezen az egyház örökös fentartását célzó törekvését készséges tudomásul veszi; mely szolgalmi jog telekkönyvi biztosíthatása végett felhivatik a perbenyiki egyház előljárósága, hogy az összes egyháztartó tagok névjegyzéket, hitvestársaik megnevezésével és a telekkönyvi számpontok megjelölésével esperesi hivatalunkhoz terjeszse be, honnan aztán a szükséges okmányok szabályszerű aláírás és kiállítás végett meg-

küldetni. s egyházmegyei ügyvéd által a szolgálmi jog telek-könyvi bekebelezése és biztosítása végett, a szükséges lépések megtételét fognak.

- 50.** Részint kölcsönösen eszközölt csereváltozás, részint meghívás és berendelés következtében Borecsik Gábor, szentesi tanító Agárdra; Kun József, agárdi tanító Szentesre; Furik János, hotyкаи segéd-lelkész-tanító Leleszre; Makó János, leleszi előkönyörgő Bacskába; Rezes András, bacskai tanító K.-Kövesdre; Borecsik János, kis-kövesdi segéd-tanító Kakba nyertek tanítói állomást.

Új állomásaikon mindannyian megerősítették.

- 51.** Azon körülményből kifolyólag, hogy a t o r n a i e g y h á z m e g y e, a mai napon Körtvélyesen tartott egyházmegyei közgyűlése alkalmával, esperese, főtisztelendő Lovass Sámuel úr 50 éves lelkipásztorokodása ünnepélyét üli, indítványoztatott, hogy egyházmegyénk részéről a nevezett férfiúhoz üdvözlő távirat küldetnék. Az indítvány lelkesedéssel elfogadtatván, azonnal a következő távirat küldetett.

Főtisztelendő Lovass Sámuel esperes úrnak Körtvélyesen. Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye Sárospatakon tartott közgyűlése főtisztelendőségednek, 50 éves lelkipásztorokodása ünnepélye alkalmával, azon szívből fakadt imaszzerű óhajtást bocsátja az egek urához, hogy főtisztelendőségedet, egytetemes reform. egyházunk örömeire még igen sokáig éltesse.

- 52.** Indítványoztatott s meggyőző okokkal támogattatott az egyházmegyei gyűlések jegyzőkönyvének, mely a gyűlések lefolyásának hű képét adja, kinyomatása s az egyes egyházakkal leendő közlése.

Az indítvány elfogadtatott, a nyomtatott jegyzőkönyv minden egyháznak megküldetni határoztatott, a nyomtatási költségeket az egyházak viselven.

- 53.** Az egyházmegye tisztikara nevében és részéről a következő nyilatkozat tétel: Tekintve, hogy a főtiszteletű egyházkerület 1882. évi november hó 28—29. napjain Sárospatakon tartott rendkívüli közgyűlésében kimondotta, hogy az egyházmegyéknek fenahagyatik azon szabadsága, hogy ahol azok a törvényben jelzett restauratio álláspontjára kívánnak állani, a törvényben előírt módon magukat újra szervezhessék, hogy az egyházmegyei közgyűlés annál függetlenebbül nyilatkozhassék: tekintetbevéve a gyülekezetek presbyteriumainak újjászervezését is, az egyházmegye összes tisztviselői kara lemond, s kéri az újraválasztás elrendelését s meghatározását annak, ha vajjon az egyházmegye a 10 évenkénti restauratiót fogadja-e el, vagy az élethossziglan való választást.

Egyházmegyei közgyűlés a tisztviselői kar lemondását elfogadván, határozatilag kimondja, hogy a 10 évenkénti tisztújítás alapjára áll. A most megejtendő választásokra nézve pedig határoztatott: az esperes és egyházmegyei gondnokra a szavazatok az egyházak presbyteriumai részéről április hó 20-ik napjáig felelősség terhe alatt adassanak be az esperesi hivatalhoz, a begyűlt szavazatok április 24-én Miskolcon tartandó egyházkerületi gyűlés alkalmával fognak felbontatni, ezen gyűlésre küldendő egyházmegyei képviselők által. A hat egyházi, hat világi tanácsbíróra, az egyházi fő, egy aljegyző és világi jegyzőre szavazatok pedig a nyári egyházkerületi gyűlést megelőzőleg adassanak be, amikor is azok az ezen gyűléseni egyházmegyei képviselők által fel fognak bontatni. A jelenlegi tiszti kar az új választás megejtéseig hivatalos teendőit végzendő.

54. Esperes úr jelenti, hogy a toicsvai Nagy Gedeon-féle alapnak a szorgalmasabb népiskolai tanulók jutalmazására egyházmegyénk részére járuló 20 frtból, a mult évi őszi közgyűlés határozatához képest, jutalomkönyvek vásároltattak, s azok ez évben a megyeszói és cigándi járásokban osztattak ki az egyházlátogató-küldöttség által. És pedig következő könyvek:

I. Történelmi könyvtárból 24 drb. 1. Kossuth Lajos élete és pályája. 2. Két Rákóczyné. 3. József császár, vagyis egy emberbarát a trónon. 4. Attila, hun király története. 5. Erdély aranykora. 6. Hunyadi János és kora. 7. Hun utódok, vagy az avar birodalom története. 8. Árpád és a magyarok letelepedése. 9. Szent László király élete. 10. Lengyelország végnapjai. 11. II. Lajos és kora. 12. Hunyadi Mátyás király története. 13. Fiume, a magyar korona gyöngye. 14. IV. Béla és a tatárjárás. 15. Az 1848⁹-iki szabadságharc története. 16. Kolumbusz Kristóf. 17. Magyar nemzeti vértanúk. 18. A régi magyarok műveltségének története. 19. Az első magyar király. 20. Deák Ferenc élete. 21. Mária Terézia és kora. 22. Nagy Lajos király uralkodása. 23. Zrínyi Miklós. 24. Széchényi István gróf.

II. Vasárnapi könyvtárból 25 füzet. 1. Boldogháza 2 füzet. 2. András, a szolgálégény 3 füzet. 3. A vékföldi lelkész 3 kötet. 4. Robinson Crousoe 3 kötet. 5. Czuczor mesék. 6. Czuczor mesék. 7. Elbeszélések, Jósika Miklós. 8. Gr. Benyovszky Móric élete és viszontagságai. 9. A világ csudái, Szegfi Mór. 10. Utazások az északi sarkvidéken, Fényes Elek. 11. Pál és Virginia. 12. Attila istenostora, Pálffy Albert. 13. Tatárjárás Magyarországon, Szalay László. 14. Ujabb magyar költők. 15. A legvitézebb

huszár, Jókai. 16. Vig elbeszélések, Kisfaludi Károly. 17. A természetből, dr. Hegedűs L. 18. Hunyadi Mátyás király, b. Jósika M. 19. Szigetvár ostroma, Fényes Elek.

III. Szavalókönyv. Borzától 3 db.

IV. Tanszerek: 10 drb. doboz felszerelve, 20 db. dik-tandó, 70 db. irka.

55. Tárgyaltatott a püspöki hivataltól áttett lelkészválasztási törvény életbeléptetésére szükséges szabályrendelet javaslatba hozásával megbízott nagy küldöttség munkálata.

Egyházmegyei közgyűlés a szabályrendeleti javaslatot általánosságban elfogadja s azokra a következő kevés ész-revétele van. A pályázati képesség megállapításánál marad-jon ki ezen kitétel „ezenkívül legalább egy évig külföldi egyetemet látogattak.“ A minősítési könyvbe a lekipásztor-nak családi állapota is bevezetendő.

A segédlelkészek kibocsátásáról szóló részbe 1-ső §. „segédlelkészszé kibocsáttatik minden oly theológiát végzett“ helyett „theologiai folyamat“ teendő.

A segéd- és időközi lelkészek ügyének rendezéséről szóló rész 6-ik §-ában ezen kifejezés: idősebb segéd-lelkészek, így pótolandó: a szolgálat szerint idő-sebb segédlelkészek.

A temetési szertartásokról szóló résznél, tekintve, hogy falusi egyházaink legtöbbször az imával való temetés eddig-elé nem volt gyakorlatban, az ily temetetések alkalmával fizetendő stóláról a lelkészi díjlevelek nem szólanak: hatá-roztassék meg a díjazás minimuma.

56. Tárgyaltatott a sárospataki főiskolai rendszabálytervezet.

Általánosságban elfogadtatott; az egyházmegyei képvise-
lők megbíztatnak, hogy a részletes tárgyalásnál a főtiszt. egyházkerületi gyűlésen legjobb meggyőződésök szerint sza-
vazzanak.

57. Egyházmegyei közgyűlés a lizikai és gesztelyi tüzesetek alkalmá-ból tudomására jöven annak, hogy a „pesti biztosító-intézet“ nem a főtiszteletű egyházkerulettől elfogadott kulcs szerint fizeti a káro-
kat s jelentékeny levonásokkal próbálkozik s ily alkalmakkor ügy-
nökei nem kellő tapintattal járnak el.

Ezen körülményt egyházmegyei közgyűlésünk a főtisz-
teletű egyházkerületre felterjeszteni határozta.

58. Bányai Ferenc, mádi lakos, volt takta-harkányi fitautó, a papi özvegy-árvatárban általa 24 év alatt évenként 2 frt. 10 krral befizetett 50 forint 40 krt nevezett pénztárból visszaadni kéri,

kérelméhez mellékelve levén a harkányi lelkész által kiállított, a befizetés valóságát bizonyító irat is.

Ezen kérvényre választ a főtiszteletű egyházkerület adhatván, az mellékleteivel együtt felterjesztetik.

59. Kádár János, Csontos Gábor segédlelkészek és Hallgató János, főiskolai szénior és segédlelkész, lelkészi első vizsgáról szóló bizonylataik és kibocsátási okmányaik felmutatása mellett kéri az egyházmegyebeli segédlelkészek sorozatába való felvételt s alkalmaztatásukat.

Az egyházmegyebeli segédlelkészek sorozatába mindhárman felvétetnek s alkalmaztatnak.

60. Matusz Mihály, tanítói pályára készülő ifjú, kéri bekebelezését.

Kérelme megadatik, azonban a tanítói oklevélnek a juniusi vizsgák alkalmávali megszerzésére utasittatik.

61. Nagy Károly örösi, Bagosi Sámuel tiszalúci, Ablonczy László karádi, Onda Márton petrahói, Futó Béla sajtóhídvégi, Ragályi Endre erdőbényei, Főző Péter ondi, Melko József pácini iskolatanítók bemutatják a sárospataki állami tanítóképezdeből nyert okleveleiket.

Olvastatván, tudomásul vették.

62. Olvastatott az egyházmegye tanügybizottságának folyó 1883-ik évi március 27-ik napján felvett jegyzőkönyve.

Egyházmegyei közgyűlés a nagy munkálattal összeállított s minden pontjaiban elfogadott jelentést magáévá teszi s annak általános része a jegyzőkönyvbe felvétetni határozott amint következik:

Az egyházmegyebeli népiskolák szellemi és anyagi állapotáról az 188²/₃-ik iskola év 1-ső felére vonatkozólag, a körlelkészek által beküldött rovatos táblák és jelentések nyomán szerkesztett összesített kimutatásból kitűnik, hogy 41,773 lelket számító egyházmegyénk területén, vegyes népiskolával bíró 53 anya- és 10 leányegyházban, külön fiú- és leányiskolával bíró 5 egyházban, továbbá csupán községi jellegű iskolával bíró 2 anya- és 2 leányegyházban s felekezeti iskola mellett létező 3 községi jellegű, összesen 68 reformált felekezeti és 7 községi, mindössze 75 népiskolában a 6—12 éves tanköteles fiúk létszáma 2033, a leányoké 2004, összesen 4037, vagyis az egyházmegyei lélekszám 9.6⁰/₀-a.

82 tanteremre (75 felekezeti és 7 községire) esik átlag 49 tanköteles. Iskolagyakorlónak van kimutatva a 6—12

éves tankötelesek közül 1658 fiú, 1581 leány, összesen 3239, vagyis a tankötelesek 77·5%-a (összehasonlítás kedvéért megemlítendő itt, hogy a legközelebb kiadott tanfelügyelői jelentés szerint az iskolagyakorlók százaléka egész Zemplén-megyére nézve 69·03%).

Nem gyakorol iskolát a 6—12 éves tankötelesek közül 375 fiú, 423 leány, összesen 798, vagyis 22·5%. (Az 188 $\frac{1}{2}$. iskolai év II-ik felében az iskolát nem gyakorló 6—12 éves gyermekek létszáma 297-tel több volt.)

12—15 éves, vagy ismétlő iskolaköteles fiú 796, leány 806, összesen 1602; ezek közül iskolagyakorlónak van kimutatva 104 fiú, 108 leány, összesen 212, vagyis az ismétlő iskolakötelesek 13·2%-a. (Az 188 $\frac{1}{2}$. iskolai II-ik félévben volt ismétlő iskolagyakorló csupán 74, vagyis 4·2%, mostani emelkedés 9%). Nem gyakorol ismétlő iskolát 692 fiú, 698 leány, összesen 1390. Az előző évi kimutatásokról konstatálható, hogy az ismétlő iskolagyakorlás igen szórványosan, s jobbra csak a téli félévben történik; ezúttal a következő 8 egyházból terjesztettek be enemű adatok: Báj, Kis-Kövesd, Tisza-Ladány, Megyaszó, Pthrügy, V.-Ujfalu, Nagy-Géres, Örös.

VI osztályú iskola van a következő 10 egyházban: Cigánd, Gesztely, Harkány (fi), Kesznyéten, Kis-Géres, Lúca (fi), Nagy-Géres, Sajó-Hídvég, Sárospatak (leány), Szerencs. V osztályú van 16; IV osztályú 25; III osztályú 15; II osztályú 3 (Kenéz, Zombor, Vís).

Népiskoláink szellemi minőségének kimutatása.

Kitünő: Cigánd, Kis-Tárkány, Lúca, Tisza-Lúca (fi), Karos, Mád, Megyaszó (fi- és leányiskola), N.-Géres, Sárospatak (fiú- és leányiskola), Tállya, Vajdacska. **Dicséretes:** Berzék, Csánalos, Erdőbénye, H.-Németi, Kak, Karád, Pácin, Kesznyéten, Kis-Dopsza, Kis-Géres, Lelesz-Pólyán, Kis-Kövesd, Ágesernő, Tisza-Ladány, O.-Liszka, T.-Lúca (leány), Luka, Monok, Nagy-Rozvány, Örös, Petrahó, Semjén, Véke, Szerencs, Tokaj, Tolcsva, Vámos-Ujfalu. **Kielégítő:** Agárd, Leányvár, Bacska, Lelesz, Báj, Hoporty, Erdő-Horváti, Sima, Gesztely, Harkány (fiiskola), Királyhelme, Nagy-Kövesd, B.-Olaszi, Ond, Pthrügy, Riese, S.-Hídvég, Szomotor, Zombor, Vís. **Gyenge:** Harkányi leányiskola, Kenéz, Legyes-Bénye, Szada, Takta-Kenez, Hotyka, Golop, Csobaj. Aligkielégítő: Szentés.

Észrevételek: A *bodrog-keresztúri* és *tarcali* egyházak iskoláiról körlelkészi jelentés nem tétetett. Karesán szünetelt az iskolázás himlőjárvány miatt. Az iskolák szellemi minőségét az 188 $\frac{1}{2}$ -ik iskolai évről szóló adatokkal egybeazonosítva, emelkedés a következőknél jelezhető: Gyengéből „*aligkielégítő*“ lett *Szentes*. Gyengéből kielégítő osztályba jutottak *Bacska* és *Lelesz*. Kielégítőből *dicséretes* osztályba tétettek: *Kis-Dopsza*, *Kis-Kövesd*, *Luka*. *Kitünőknek* minősítették az eddig *dicséretes megyaszói* fiú- és leányiskolák. **Hanyatlás** jelezhető a következőknél: *Dicséretesből* gyenge osztályba lettek sorozva: *Harkányi* leányiskola és *Szada*. *Kielégítőből* gyenge osztályzatba: *Kenézlő* és *Legyes-Bénye*. *Dicséretesből kielégítőbe*: *Báj*, *Sajó-Hidvég*, *Bodrog-Olaszi*, *Ond. Golop*, *Vis*, *E.-Horváti*, *Sima*, *Gesztely*, *Hoty* és a *harkányi* fiúiskola. *Kitünő* osztályzatból *dicséretesbe* soroztattak: *Csanalos*, *E.-Bénye*, *Kis-Géres*, *H.-Németi*.

Községi iskolák: 1. Berecki. 2. Perbenyik. 3. Kis-Rozvány. 4. Zsadány. 5. Kis-Tokaj. 6. S.-Kispatak. 7. B.-Vécs.

Van az egyházmegyében: a) *rendes tanító* 58; b) *rendes tanítónő* (Sárospatak) 1; c) *elaggott rendes tanító* (Gesztely, Ricse, K.-Kövesd) 3; d) *lelkész-tanító* (Hotyka, Zombor, Monok, B.-Keresztúr, Berzék, Kak, E.-Horváti, V.-Ujfalu, Kenézlő, ez utóbbi iskolavezető segéddel) 9; e) *helyettes tanító* (Ricse) 1; f) *ideiglenes tanító* (Kis-Dopsza, Szada) 2; g) *segéd-tanító* (Cigánd, Karád, Gesztely, Kenézlő, Kis-Kövesd, Megyaszó) 6; h) *külön vallástanító* (Sárospatak) 1; i) *önként vállalkozó* főiskolai tanár a sárospataki felsőbb leányosztályokban 1. Az elaggott tanítók leszámításával népközségi tanítással foglalkozott egyének létszáma 79.

63. Az egyházmegyebeli minden tanítóra nézve dr. Lengyel Endre, tanácsbíró nagyon célszerűnek, sőt mellőzhetetlennek is véleményezi, hogy épen oly minősítési könyv vezettség az esperesi hivatalnál, mint aminőt a lelkészekre nézve kíván az egyházi szabályrendelet; az adatok összegyűjtésére a kimenendő egyházlátogató-küldöttségeket véleményezi megbízatni.

Az indítvány elfogadtatott és egy lehetőleg alkalmas rovatos ív elkészítésével, melybe a majdan kimenendő egyházlátogatás a minősítéshez szükséges adatokat bevezethesse, az egyházmegyei tanügybizottság megbízatik.

64. Olvastatott Horkai János tokaji lelkész folyamodványa, melyben magát a köriskola-látogatói tisztt további folytatásától felmentetni kérelmezi.

Kérelmének hely adatván, felmentetik, s helyette a tarcali és bodrog-keresztúri iskolák látogatásával Czinke István erdő-bényei lelkész bízatik meg.

65. Olvastatott Szánthó István bodrog-olaszii lelkész, mint a vísi, kenézlői, erdő-bényei, simai és erdő-horvátii egyházak iskolalátogatójának kérvénye, melyben magát nevezett távoleső iskolák látogatásától felmentetni kéri.

Szánthó István, b.-olaszii lelkész csupán a hozzá közelebbeső vísi és kenézlői iskolák látogatási tiszteben hagyatván meg: az erdő-horvátii, erdő-bényei és simai iskolák körlelkészéül Kolozsvári István toicsvai lelkész neveztetik ki.

66. Olvastatott Ábrahám Gyula kak-gesztelyi, k.-dopszai és megyaszói iskolák körlelkészének kérvénye, melyben magát nevezett iskolák látogatási tiszttől felmentetni s azzal más egyént megbízatni kérelmezi.

A kellő indokot nélkülöző kérelem megadhatónak nem találtatván, nevezett körlelkész tiszteben leendő további eljárásra utasittatik.

67. Olvastatott a szentesi tanitói kör 1882-ik évi junius 27-én Király-Helmecen tartott értekezletének jegyzőkönyve, melynek 1-ső pontja szerint Sohajda János királyhelmeci lelkésznek értekezleti elnökké lett megválasztása bejelentetik.

Ezen választásról szóló jegyzőkönyvi pont, valamint a megtartott értekezletnek többé-kevésbé lényeges mozzanatai, helybenhagyó tudomásul vétettek.

68. A f. évi ápr. hó 24. és következő napjain Miskolcon tartandó tavaszi egyházkerületi gyűlésen, nemkülönben a Sárospatakon tartandó nyári egyházkerületi gyűlésen való képviselétével egyházmegyénk esperes és egyházmegyei gondnokon kívül Bodolai József, Terhes Barna papi, Bódogh Károly, báró Vay Sándor, dr. Lengyel Endre világi tanácsbírákat és Tóth Lajos főjegyzőt bízza meg.

69. Több egyházkerületek jegyzőkönyveiket egyházmegyénk részére megküldvén:

szíves köszönettel fogadtattak, s a megyei levéltárba tétetni határozattak.

70. A legközelebb lefolyt egyházi év alatt a következő lelkészi és tanitói változások s elhelyezések történtek:

a) A lelkészek közül. A változás által megürült erdő-bényei egyházba Czinke István sárospataki segédlelkész, a halál által megürült perbenyiki egyházba Futó János megyaszói segédlelkész.

b) Tanitók közül. A halál által megürült karosi leány-

egyházba Miskolczi Ödön ottani h. tanító. A ricsei egyházba Pataki Sándor nyugalmazott tanító helyére Kántor Ferenc ottani helyettes tanító ; Boresik Gábor szentesi tanító Agárdra, Kun József agárdi tanító Szentesbe, Makó János leleszi Bacs-kába, Furik János hotykai helyettes lelkész-tanító Leleszre, Rezes András bacs-kai, a nyugalmazott Somogyi Tamás k.-kövesdi tanító helyére, Boresik János k.-kövesdi segéd-tanító pedig a kaki egyházakba változtatták állomásaikat.

Tudomásvétel végett a főtiszteletű egyházkerületre felterjesztetni határozottak.

71. A tolesvai Nagy Gedeon-féle alapítványból járuló segélyre ajánlja egyházmegyénk

a) E g y h á z a k k ö z ü l: a karcsai és karosi egyházakat.

b) Ö z v e g y e k k ö z ü l: Gönczi Józsefné lelkész és Szalóczi Józsefné tanító-özvegyeket.

c) T a n i t ó k k ö z ü l: Fodor Károly semjéni, Csontos Károly vajdácskai, Szilva István tállyai, Hegedüs János csanárosi tanítókat.

72. A hoportyi leányegyház a Hernád folyam szaggatása miatt kényszerült kitelepülése alkalmából országos könyöradománygyűjtése engedélyezésének kieszközlési kérvényét a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez pártolólág felterjesztetni kéri.

Kérelme teljesítettik, pártolólág felterjesztetik.

73. Az ágcsernői leányegyház romladozó temploma kiépítése tekintetéből, hasonlóan országos könyöradomány gyűjtése engedélyének kieszközlését kérelmezi, s ezenfelül 400 frt. kölcsönt kér.

Kérelme első részének megadása egyházmegyénk által pártoltatik, a 400 frt. kölcsönre kellő biztosíték mellett szinte ajánltatik.

74. Az 1883. évi közhirdetésre felterjesztetnek :

A zombori, bacs-kai egyházak és a leleszi leányegyház.

75. A szegényebb lelkészek és tanítók számára gyűlt segélyre ajánltatnak :

Sallai Sándor erdőhorvátii lelkész és Makó János bacs-kai tanító.

76. Államsegélyt kérnek s ajánltatnak.

A bodrog-olaszii adóssággal terhelt egyház, kérvényével együtt, a kenézli rozzant paplakát építő egyház, a szentesi templomát ujitó egyház, a leányvári épületeit javító leányegyház, a rozvágyi mintegy 625 frtra tehető ártéri adóhátrélékának törlesztésére, nemkülönben lelkésze Lábos Endre és Kovács János vámos-ujfalusi lelkész.

77. Hollandi gyámházból segílyt kérnek és ajánltatnak:

Fodor Pálné, Molnár Pálné és Boresik Gáborné, lelkész-
özvegyek. Szoboszlai Dániel simai tanító, tanítói nyugdíj
hátrálékának törlesztésére.

78. Mindezen pontok hitelesítették.

Jegyzették: *Tóth Lajos* főjegyző: 1, 2, 3, 4, 5, 8, 12, 18, 19, 20,
21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 37, 51,
52, 53, 54, 55, 56, 57, 58. 59, 60, 61, 62, 65, 66,
67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74. 75, 76, 77, 78;

Buda János aljegyző: 6, 7, 9, 10, 14, 15, 16, 43, 44,
45, 46, 47, 48, 50, 63 ;

Végh Bertalan világi jegyző: 13, 23, 49.

Vitányi Miklós helyettesített jegyző: 17, 32, 33. 34,
35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 64.

Tárgymutató

arra nézve, mely határozatok, mely egyházakat vagy egyeseket illetnek.

Agárdi egyházat 47., 48.

Ábrahám Gyula lelkészt 66.

Báji egyházat 18.

Bódogh Károly tanácsbíró 68.

Bodolai József tanácsbíró 68.

Csanálosi egyházat 28.

Csobaji egyház 19., 20,

Csontos Gábor segédlelkészt 59.

Czinke István lelkészt 64.

Erdőbényei egyházat 34.

Erdőhorvátii egyházat 38.

Egyházkerületet 15., 35., 48., 55., 56., 57., 58., 70., 71., 72., 73.,
74., 75., 76., 77.

Esperesi hivatal 14., 16., 23., 25., 31., 33, 40, 46., 47., 49., 53., 68.

Hallgató János főiskolai szénior 59.

Harkányi egyházat 31,

Horkai Lajos tanítót 24.

Horkai János lelkészt 64.

- Hotykai egyházat 11.
Illés József tanítót 20.
Kaki egyház 30.
Karosi leányegyház 41., 44.
Kádár János segédlelkészt 59.
Kenézi egyház 14.
Kenézlői egyházat 37.
Kis-dopszai egyház 26., 27.
Kolozsvári István lelkészt 17., 65.
Ladányi egyházat 21.
Dr. Lengyel Endrét 68.
Mádi egyházat 12.
Matusz Mihály tanítójelöltet 60.
Monoki egyházat 22.
Nagy Ignác aljegyzőt 4.
Nemes Lajos királyi tanfelügyelőt 39.
Olajos Pál lelkészt 29.
Ondi egyházat 13.
Páczini leányegyházat 41.
Perbenyiki egyházat 49.
Ricsei egyházat 42., 43.
Sarkadi Antal lelkészt 36.
Semsei József helyettes lelkészt 25.
Sohajda János lelkészt 67.
Szánthó István lelkészt 65.
Szomotor-vécsi egyházat 45., 46.
Tanügyi bizottságot 62., 63.
Terhes Barna tanácsbíró 68.
Tolcsvai egyház 17.
Tóth Lajos főjegyzőt 6., 10., 68.
Vay Miklós báró, egyházmegyei gondnokot 2., 68.
Vay Sándor báró, tanácsbíró 68.
Vámosujfalusi egyházat 41.
Végh Bertalan egyházmegyei ügyvédet 7., 8., 9., 19., 32., 49.
Vitányi Miklós lelkészt 26., 27.
-

Ara 35 kr.